



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Institutio Catholicæ Juventutis, Sacro Eucharistiæ Convivio decenter admovendæ

Chifflet, Laurent

Coloniae, 1653

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55213)



Th. 3244.

J

I

l.



Ex donatione Willielmi
Froessem Becken
in Plumen, supra
Gultholden, curat
per Madentment
no 1658 in h. h.
Remig. pro h. h.

INSTITUTIO
CATHOLICÆ
JUVENTUTIS,

Sacro Eucharistiæ Convi-
vio decenter admovendæ.

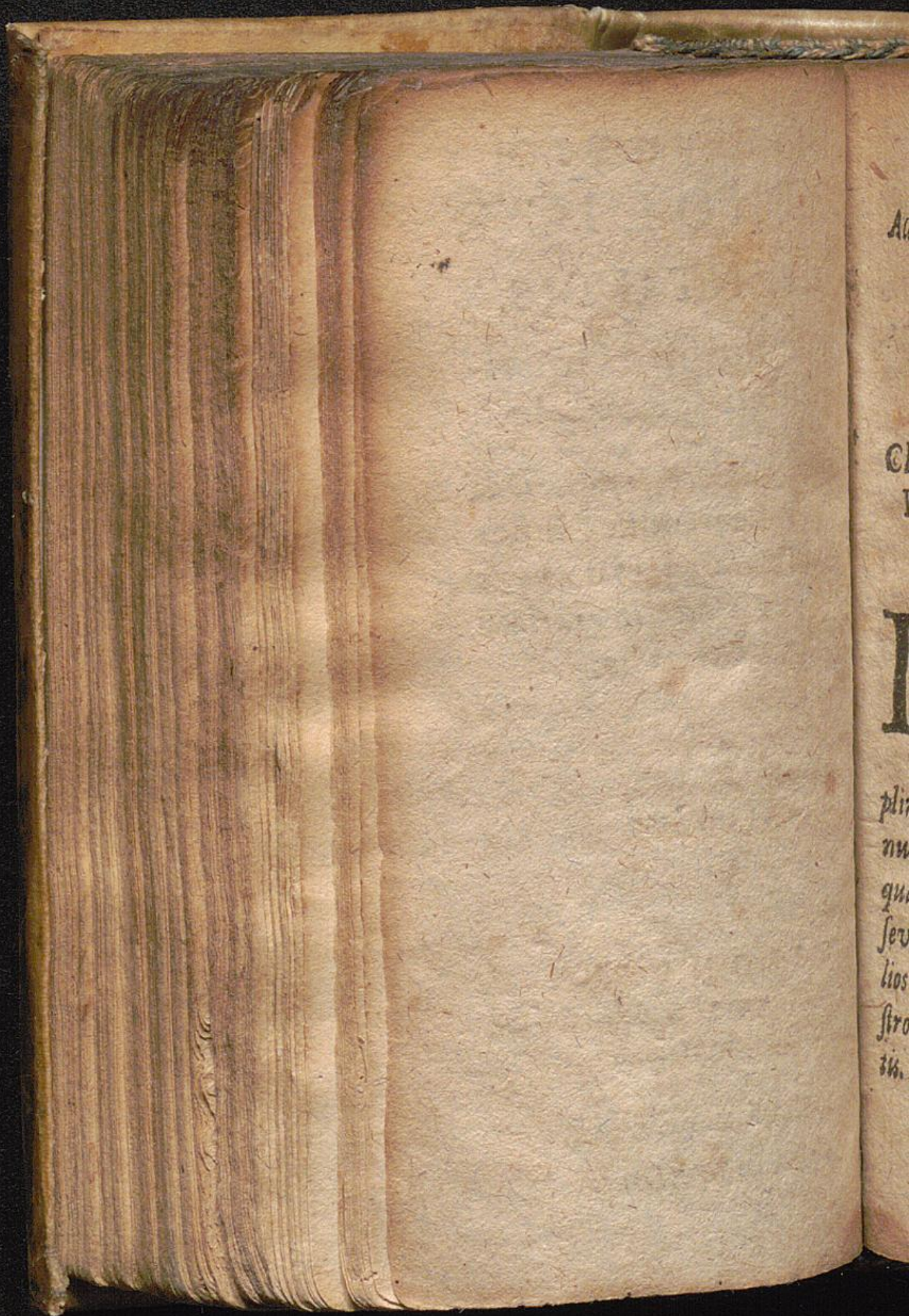
*Scrisperat Gallicè superioribus
annis P. Laurentius Chiffe-
tius è Societate JESU: nunc
idem ipse Latinè, in gratiam
Scholarum Germaniæ.*



COLONIÆ,
Apud VVilhelmum Friessem, sub si-
gno S. Gabrielis Archangeli.

Anno Christi M. DC. LIII.

Cura facultate Superiorum.



AC

CA

V

I

plu

nu

qu

ser

lios

stro

26.

P R Æ F A T I O. 3

Ad Puerorum Catholicorum
Parentes, Tuores, Magi-
stros: de usu huius Cate-
chismi.

Christianorum Puerorum pii
Parentes, quique Paren-
tum loco estis, audite.

Dominus IESVS fra-
terculos suos, baptisimi
lustralibus aquis ablu-
tos, cura vestra ac disci-
plina credidit. Vestrum nunc mu-
nus est, vestra partes, videre,
quales ei, de ipsorum educatione
severam rationem reposcenti, fi-
lios, alumnos, discipulosque ve-
stros reddituri atque oblaturi si-
ti.

A. 2

Inter

4 P R A E F A T I O.

Inter cetera autem non parum
sustinetis officii, ut probè docean-
tur, quâ ratione, quâve religione,
ad tremenda Angelicis Potestati-
bus divinissimi Sacramenti My-
steria percipienda se componant.

Ego verò id nunc ago, ut vos
sanctissimo isto in opere adjuvem;
iis, quæ Pueri prædiscant, in pæ-
ca, hoc est, in tria illa contra-
hendis: quid ad hujus Sacramenti
usum credere, quid sperare, quid
facere debeant. Erit prudentia
vestra, pro vario illorum sive he-
betiorum, sive acutiorum captu,
institutionem hanc, satis per se
facilem, temperare ac moderari.

Vnum tamen est quod moneam.
de aetate, quâ jubent Ecclesiastica
leges illos Sacra Mensa admoveri.
De quâ rigidum illud est impe-
rium

P R Æ F A T I O. 5

rium Sacro-Sancta Synodi Tri-
dentina, disertis verbis ita con-
ceptum, Sessione 13, Canone 9.
Siquis negaverit omnes & sin-
gulos Christi fideles utriusque
sexus, cum ad annos discretio-
nis pervenerint, teneri singulis
annis, saltem in Paschate, ad
communicandum, juxta præ-
ceptum sanctæ Matris Eccle-
siæ; anathema sit.

Illud autem Discretionis, seu
rationis jam adulta tempus sa-
pientes definiunt, quo Pueri bo-
num honestum, seu rationis com-
poti natura consentaneum, diju-
dicare possunt, & à peccati, quod
recta rationi semper adversatur,
turpitudine discernere: unde Dis-
cretionis à Discernendo factum no-
men. Tunc enim poterunt pari-

6 P R Æ T A T I O.

ter per fidei lumen, Sacrum hunc
Cibum à profano satis commodè
internoscere, & pro modulo suo
reuereri. Praesertim si, ut fieri so-
let, postquam ratio ad rectè & aequi
notitiam evigilavit, unum aut
duos adhuc annos sustineantur,
dum mens ad tanti Sacramenti
reuerentiã amplius maturuerit.

Neque obstat quòd nonum aut
decimum annum egressi nondum
nuges abiecerint, sintque affines
atque amantes iocorum, & oble-
tationum, quas illa fert aetas.
Non semper decent seuera Pueros.
Sint sanè in ludicris hilares, dum
in diuinis compositi ac modesti.
Nam & viri quoque avoca-
menta curis, & seriis laxamen-
ta interponunt, utinam non sapi-
puerilibus jocos probrosica!

Quid

P R Æ F A T I O. 7

Quid igitur illis in mentem
venit, qui tanquam Tridentino
Concilio intelligentiores, ad an-
num usque tertium aut quartum
supra decimum, Pueros à Divi-
ni Panis comesturâ summovent,
causati levitatem minoris ætatis,
& prudentia immaturitatem?
At profectò jam tum illi satis sa-
piunt, ut desipiant. Hoc est dicere,
satis iudicio valent, ut Parentes
ac Magistros malitiâ suâ & pra-
vis moribus inquietent; atq; adeò
multa peccent graviter, quibus
sempiternum sibi exitium con-
sciscant.

Qua cum ita sint, quid, quaeso,
illa meruit atas, Christo vel cha-
rissima, dicenti: Sinite parvulos
venire ad me, talium est enim
Regnum Cælorû; ut prius relin-
quatur

3 P R A E F A T I O.

quatur nequitia possidenda, quam
Christiana sanctitudini per Sa-
cramenta oppigneretur? Quid ita,
per summam injuriam, in re ad
gravi, & ad propulsandam pec-
cati corruptelam opportunissima.
Pueri nunc suo jure fraudabun-
tur; cum olim florentissimis Ec-
clesia primitiva saeculis, etiam
infantulis Eucharistia soleret im-
pertiri?

Facessat itaque in posterum ini-
qua illa cunctatio; atque, ut est
sapientiorum mos & sententia,
circiter annum aetatis decimum,
tenelli Ecclesiae agni divino aman-
tissimi Pastoris ac Servatoris sui
epulo dignentur; ut tanti Sacra-
menti fructu ipsis proposito ne ca-
reant; sed potius qui per gratiam
Sancto Spiritu sunt animati, di-
vinam

PRÆATIO. 9

vinam illam Filiorum Dei vitam
divino cibo foveant atque
sustineant.

Vos igitur eorum altores educa-
toresque, operam date, ut præcla-
rè instituti ad regiam Christi
Mensam, quò vocantur, acce-
dant. Vos tanto Principi, in istis
professionibus, idoneum locum ador-
nate, ut ipse vobis vicissim locum
in celo pareat, ex polliciti sui fide:
Quod uni ex minimis meis fe-
cistis, mihi fecistis.

IO INSTITUTIO

INSTITUTIO
Puerorum Sacro Eucha-
ristiæ Convivio ini-
tiandorum.

PRÆLECTIO I.

*Quid credendum sit accessoris ad
Venerabilis Sacramenti
sumtionem.*

Interrogatio. Dic ingenue mihi,
Christiane Puer, optasne vehemen-
ter ad Divinam Mensam Communio-
nem adniti?

Resp. Nihil est rerum omnium
quod cupiam magis: tum ut Dei
gloriæ, tum ut salutis meæ serviam.

R. Amo te de ista tam pia esurire
ne. Verum, cedo mihi, quid istuc rei
est Divinam Mensam communicari?

R. Omnino magnum quiddam.
Etenim illud est Christum Domi-
num

num in Venerabili Sacramento latentem ore excipere, &, ut cæteri cibi solent, in stomachum transmittere. O Epulum æterni Numinis munificentia dignum!

l. Subestne diversa notio illis vocibus: Sanctum Sacramentum, Altaris Sacramentum, Eucharistia, Sancta Hostia, Panis Angelorum, Divina Mensa Communio, Sacra Synaxis?

R. Unius ejusdemque rei ea est multiplex appellatio.

l. Age sis nunc: quid præsensendum ei, qui Eucharistici convivii particeps esse concupiscit?

R. Præcolat oportet animum ac præparet illâ triplici notitiâ: quid de tanto Sacramento credere par sit; quid sperare; quid item facere; ut ritè ac fructuosè percipiatur.

l. Principio igitur explana, quid credendum sit.

R. Certissimâ fide tenendum est, in Sacrosancto Eucharistia Sacramento Christum Dominum generis humani Vindicam adesse præsentissi-

12 I N S T I T U T I O

mum: ac tametsi mortalium oculorum aeiem fugiat, totum tamen in eo contineri; scilicet ipsius Animam, Corpus, Divinitatem.

Q. Num de pane quidquam in consecrata Hostia superat?

R. Nihil profus: propterea quod omnis omnino substantia panis in sacrum Christi Corpus transmutata est.

Q. Quo temporis puncto mirabilem eam commutationem censes contingere?

R. Eo ipso, quo inter sacrificandum, legitimæ Consecrationis verba Sacerdos pronunciare desinit.

Q. Quid igitur illud est quod in sacra Hostia, sub tactum aliosque sensus cadit?

R. Panis jam expuncti color, sapor, odor, magnitudo, figura, eaque id genus, quæ pani naturaliter solent inesse: sub quibus postea, ingenti miraculo, adorandum Christi Corpus oblitescit.

Q. Subter illa panis accidentia, etiamne Christi Sanguinem credis reperiri?

R. Placè.

R. Planè. Quoniam Christi Corpus integrum vitæque plenissimum adest, ac proinde suo Sanguine, suis venis instructum.

l. Sub vini autem consecrati fluitanti specie, an tu solida Christi ossa, totumque Corpus præstò esse?

R. Ajo enim verò. Nullam enim in glorioso & mortalitatis juxta ac lationis experte Christi Corpore, Sanguinis & Carnis secretionem & ditremum fas est suspicari.

l. Solet, post sumtam à populo Eucharistiam, ministrari aliquid è cyatho vel cratere modice bibendum: utrumne id sacri quidpiam est, an profani?

R. Sacri nihil penitus: sed unde potionis aliquantulum, si collibitum fuerit, sorbilles; quò Sacra Hostia per fauces commodiùs citiùsque labatur.

l. Quotiescumque Hostia Divina vel Sacerdotu manu reverenter frangitur; quoties item impiis hæreticorum gladiis autrisve confossa est: fuitne simul ipsum Christi Corpus ea laceratione

concerptum, aut punctiōibus violatum?

R. Minimè gentium. Etenim beatissimum illud Corpus immortalitate præditum, altissimâque gloria circumfluens, ultra omnem injuriam est: neque plùs quamcunque fracturam, sectionem, laniarum, vulnera, quàm purissimus aliquis spiritus reformidat.

I. At certe tamen historiarum monumenta referunt, non semel transfixa Iudæorum aut Hæreticorum pugionibus Sacra Hostia, sanguinem quasi è Christi Corpore sauciato emicuisse.

R. Miraculo id factum: humorèque illum rubentem procreavit Christi potentia, non vena ferro commerata protrusit. Postò eo prodigii genere demonstrare voluit Deus, quantum sceleris nefaria illa parricidarum audacia susciperet; quamque verè in Eucharistiâ, invulnera us licet paritèrque invisus, interesset.

I. Quodocunque Sanctissimum Christi Corpus Iudæi, Hæretici, Magi, in-

lutum ac fœdes abiecere: fuitne aliquo
inquinamento turpatum?

R. Non magis quàm nitidissimus
solis radius ad cœnum fimerâque
appellus, aliquid de splendore suo
munditięque deperdit.

I. Fuitne verisimile Christum susci-
piatam ab improbis, qui gravis culpæ
sibi consci, eam vera pœnitentia ex-
purgare neglexerint? An sustinebit
Christus se ab illis, ore sacrilego & pe-
tore sceleribus polluto, quasi fœtida pu-
trici palude aut cloaca mergi ac recondi?

R. Ingreditar hæud dubiè in ejus-
modi hominum portenta, ne pacti
sui promissęque fidem fallat. Ve-
rum tanquam Iudex intrat ad reos,
& jam stricto vindictę gladio mi-
nax. Accipe quid Ecclesia ex Ange-
lico Doctore concinat:

Sumunt boni, sumunt mali,

Sorte tamen inæquali,

Vita vel interitus.

Mors est malis, vita bonis.

Vide paris sumtionis

Quàm sit dispar exitus.

I. Cùm

I. *Cum in Sacrificio Missa faciendo, Sacerdos Sanctissimam Hostiam bifariam dividit, utro in fragmento Christi Corpus permanere credendum est?*

R. In utroque indivisum & integercimum. Non aliter ac speculi diffracti atque disjecti singulae partes totam inspectantis speciem reddunt, quam prius laminae crystallinae integrum æquor exhibebat. Iterum, opinor, Sancti Thomæ Hymnum libenter audies:

*Fractio demum Sacramento,
Ne vacilles; sed memento,
Tantum esse sub fragmento,
Quantum toto tegitur.
Nulla rei fit scissura:
Signi tantum fit fractura,
Qua nec status, nec statura
Signati minuitur.*

I. *Si ad Sacram Mensam accedenti mihi, Sacerdos non unicam, sed duas fortè Hostias conjunctim porrigat, ambas sumere licebit?*

R. *Quid ita non? quandoquidem nihil*

nihilo plus duabus, imò etiam centenis, quàm unâ; nihilo plus parvâ aut parvæ frustulo, quam majusculâ, aut integrâ; nihilo plus utrâque specie panis & vini, quàm alterutrâ continetur. Hic rursus magni Aquinatis eruditum ac suave carmen regeram tibi:

A sumente non concisus,

Non confractus, non divisus,

Integer accipitur.

Sumit unus, sumunt mille,

Quantum isti tantum ille:

Nec sumtus consumitur.

I. Etiamne in Sacerdotibus grandi aliquo crimine obligatis, necdum poenitentibus, perstat vis consecrandi?

R. Non deperit ullo flagitiorum numero vel gravitate admiranda illa potestas. Consecratur verè ab illis venerandum Christi Corpus; eorumque impuris manibus se contrectari sinit: eadem patientiâ, quâ se olim à cacodæmone nunc in montem excelsum, nunc in Hierosolymitani Templi fastigium portari: itémque

itémque à vilissimis tortoribus, demonum mancipiis, vinciri, flagellis lacerari, in crucem tolli permisit. At sperent illi Deum fandi ac nefandi memorem. Erit aliquando ille dies, cum ea, quæ nunc occulte fert, ac placidè dissimulat, acriter acerbèque ulciscetur.

I. Eloquere jam, quis tandem, & qua virtute, tanta admirabilitatis ostentum facit, ut panis in Christi Corpus transmutetur?

R. Non alia profectò vis ac divina id efficit, per concepta & à Christo Domino olim designata verba Sacerdotis consecrantis. Eadem, inquam, illa vis ac Verbum Dei, quod omnia quondam ex nihilo condidit, cum Ipse dixit, & facta sunt; ipse mandavit, & creata sunt: nunc aliquid ex aliquo, non dispari potestate conficit.

I. At unde id nosti? quemque ob rationem tam certò credis, tam affirmatè pronuncias; Dominum IESUM in Augustissimo Sacramento inesse verissimè?

R. Si

R. Si in rebus humanis certo auctoritas est deroganda fides: quanto æquius est, ut corpoream hanc in Eucharistiâ Domini mei præsentiam asseveranti Deo me libenter ac perfecte credulum præbeam?

I. Scio equidem veracissimam divinorum dictorum sinceritatem infinite abhorrere ab omni sermonis fraude, mendacio, falsitate: ideoque esse in iis omnibus, quæ ipsam dixisse certo confiteri, omni assensione nostra & approbatione dignissimam. At unde certum compertumque habes, illud Numen usquequaque veridicum huiusmodi præsentiam testimonio suo affirmasse, & nobis constantissimè credendam proposuisse?

R. Ita me docet Verbum Dei Scriptum, seu sacræ paginæ, apud tres priores Evangelistas, postremam Christi Cœnam, & novissimi ejus Testamenti disertissima verba denarrantes. Tum in Ioannis capite sexto, & Pauli primæ ad Corinthios capite undecimo, utrobique sententia

tentiis ac vocibus ipso sole clarioribus.

I. At unde habes illos Scriptura Sancta textus, eo Catholicorum sensu esse certò intelligendos?

R. Id apertissimè suadet Verbum Dei Traditum: hoc est, Ecclesie Catholicæ, divinorum Scriptorum legitimæ, neque unquam vanæ interpretationis, perpetua, evidens, inconcussa sententia: Sanctorum Patrum communi suffragio, Conciliorum gravissimâ auctoritate, sæculorum omnium consensu, hæresumque, citimis præsertim temporibus contra Eucharisticam veritatem obortarum, repudiatione & damnatione testatissima.

I. Nihil habeo quod opponam. Tantum rogo, si quam animo caliginem, dubitationibus de hoc Mysterio ingrendis, tenebricosus demon, omnis boni sempiternus hostis, offundere tentaverit: quo responso ejus nocendi artes ac tela refutabis?

R. Quid ille nebulo argutabitur?

An

An id Christum facere non potuisse?
 At illi omnia peræquè facilia sunt.
 An verò noluisse, neque homines ab
 eo tam ardentè ad amatos? At usq;
 adeò dilexit, ut nostrâ causâ diram
 iuxta ac probrosam mortem oppete-
 re non dubitârit; ejusdemque mor-
 tis perenne monumentum, & tantæ
 erga nos charitatis amabile pignus
 esse voluerit hoc Mysterium, quo
 nos ad se redamandum tantùm non
 cogeret. An denique eum, dum per
 Sacros Codices, pèrque Ecclesiam
 planè ac disertè loquitur, mentitum
 fuisse? At istuc foret quærere in lu-
 ce tenebras, in veritate vanitatem,
 in simplicissimâ ingenuitate frau-
 dem.

*I. Pulcherrimè. Sed confer ista in
 brevem precativam formulam, qua pess-
 simum tentatorem pessumdes.*

*R. Simul ac me ille pravis contra
 hoc Sacramentum cogitationibus
 infestabit, eo contempto, ita Chri-
 stum alloquar: Credo, Domine, cre-
 do toto corde, quod de tua in Ferculo
 Eucha-*

Eucharistico corpore presentiat tot milia Martyrum, tot Doctorum lumina, tot Sancti populi tui sacula constantissime credidere, ac posteris prodidere. Fremant inferi, ringantur haeretici, nihil ambigam, nihil fluctuabo. Satis superque me amasti, ut id mihi boni provideres: Satis potuisti, ut id efficeres: Satis aperte locutus es, ut te id fecisse omnes intelligerent. Credo itaque & Amo, Amantissime IESU, Potentissime IESU, Veracissime IESU. Sit isti Bonitati, sit isti Potentia, sit isti Veritati sempiterna laus & gloria Amen.

P R A E L E C T I O II.

Quid ex pia Eucharistia summatione emolumenti fructus saluti sperandum.

I. Quid destinat animo, quid te tibi proponis assequendum, cum hoc celeste Perculium sumere meditaris?

R. Id

R. Id primùm specto, id sequor,
 ut nonnulla Dei gloriae atque hono-
 ri per me fiat accessio, suggerendâ
 illi benignitati ac misericordiae suae
 erga me indignissimum patefacien-
 dae magisque illustrandae materiâ.

I. *Qua verò utilitates inde te ade-
 pturum speras?*

R. Potiturum me eximia illa
 commoda, quae à tanti Numinis
 per beneyolo adventu expectare par-
 est.

I. *Eat mihi ne reticeas, velim: si-
 minu omnia, utique praecipua.*

R. Panis hujus vivi Caelo delapsi
 illud maximè proprium est, ut ani-
 marum nostrarum spiritalem vitam
 aliat, viresque firmet.

I. *Duplicem vim Eucharistiae pra-
 dicis; alteram nutriendi, roborandi
 alteram. Nunc quidem priorem expe-
 di. Quid igitur sibi vult iste anima-
 rum nutritus?*

R. Quemadmodum corporei pa-
 nis alimonia corpoream vitam pro-
 pagat, mortemque arcet: ita divi-

nus hic Panis divinam gratiæ & charitatis vitam in manducantium animis adauget ac fovet, & ad lechiferæ cujuscumque noxiæ terribilissimam mortem longè amoliendam eximiè prodest.

I. Nutritionem animæ non insecti declarasti. Reliquum est, ut & firmitudinem ejus ac robur exequaris?

R. Cibis terrenæ concretionis corporearum virium stabilimentum est, ad ambulationem expeditiorem, ad perfunctionem laborum, ad præliandi alacritatem. Simillimè Angelorum Panis ad viam mandatorum Dei indefesso gradu terendam, ad piorum operum strenuam exertionem, ad nostræ salutis hostium conatus valenter infringendos, ad sanctæ charitatis incrementa naviter consequenda, animos nostros mirificè corroborat.

I. Quid igitur primo tuo ad Sacramentum accubitu, à beato illo atque opulento tui pectoris Hospite petissimum flagitabis?

R. U

R. Ut anteaque vitæ meæ criminibus plenâ condonatione obliteratis, in posterum funestam graviorum delictorum mortem à me procul avertat; quin potiùs animi & corporis mei absolutam possessionem ineat, meque totum summo & sempiterno iure vindicet sibi.

I. Præter hæc duo Eucharistiæ effecta, alendi ac roborandi; si qua supersunt, paucis attinge.

R. Faciam ut jubes, & duobus jam expositis addam octona.

1. Leviora peccata, quæ venialia vocamus, depellit ac delet, instaurato fervore charitatis, quem illa reperfecerant.

2. Tartareos hostes longè à nobis absterret, Christi Mortis monumento ac simulacro, per quam illi obtriti fuerunt, exhibendo.

3. Cor hominis lætificat, ac cœlestium gaudiorum sapore ac suavitate permulcet.

4. Mentem illustrat majori rerum divinarum notitiâ: quasi Chri-

B

sto

st^o amicis convivoribus, inter fe-
stivas epulas, sua familiaris arcana
Pandente.

5. Jus quoddam singulare tribuit
ad æternæ beatitudinis adeptionem,
idque vi perseverantiæ, sanctique ex
hac vitâ discessûs, quem illud caeleste
Viaticum impertit.

6. Pignus est ac germen futuræ
redivivorum corporum nostrorum
gloriæ, posthumaëque ipsorum im-
mortalitatis.

7. Eadem corpora, intereâ dum
hîc vivitur, præsentiam suâ, sanctoque
contactu & conjunctione, in divini-
tatis suæ templa consecrat.

8. Denique eorundem pravum
temperamentum, ad varia flagitia,
utputâ iracundiam aut libidinem
proclive, tanquam eximie efficacis
medicamentum, emendat; & pec-
cati fomitem atque inarta incita-
menta minuit.

*Præclara memoras. Sed unde fit, ut
tantis excolumentis plurimi defrauden-
tur?*

R. Maximâ

R. Maximâ ipsorum culpâ. Propterea quod ad hujus Sacramenti Cœnam accedunt languidi, oscitan-tes, aliud agentes: neque morborum animi perfectam sanationem aut magnoperè expetunt, aut à præsen-te Medico enixè flagitant.

PRÆLECTIO III.

Quid in Sanctissima Eucharistia sumptione faciendum.

1. *Accessuris ad divinum Eucharistia Convivium quanam est adhibenda preparatio?*

R. Quanta potest maxima: quippe cum omnes ac singuli convivæ nihil magno Deo minus excepturi sint.

1. *Quid in eo genere cautum est legibus, cui proinde non temperare sit nefas?*

R. Tria illa. Primum, ut saltem semel singulis annis, circiter tempus Christo reviviscenti sacrum,
B 2 quilibet

quilibet Christianus hoc sanctum Epulum concelebrat: necnon quoties se in mortis periculo versari intellexerit. *Alterum*, ut nemo capitalis cujusquam flagitii conscientia irretitus & oppressus, Pane hoc purissimo vesci audeat. *Tertium*, ut nemo item non jejunus; seu qui non à mediâ nocte omni cibo ac potione abstinerit.

1. Qui pridie cœnati noctem insomnem duxere, eruntne etiam inter jejunos numerandi?

R. Somni usurpatio, vel præmissio; hesterni cibi concoctio in ventriculo, vel cruditas; nihil ad hoc Ecclesiasticum jejunium facit: quod quidem idoneum ac justum ritè censetur, si modò à mediâ nocte, secundùm aliquod probabile horologium computatâ, esculenti vel poculenti nihil hauseris.

1. Quid s̄ pridiani obsonii filum quodpiam tenue, inter dentium commissuras residuum, manè imprudens de voravero; aut os collamenti mihi aqua gustula

*guttula se in guttur insinuaverit : cum
hoc jejunium solvero ?*

R. Etiam tum inter jejunos cen-
sere. Illa enim quasi in salivæ loco
habentur, quâ fauces humectare ni-
hil vetat.

1. *Qua religione, quibusve pietatis
officiis, te ad Christum Dominum in
Eucharistia suscipiendum comparas ?*

R. Fausto illo ac felici die, dum
expergiscor, dum induor, dum ma-
turinâ precatone Numen colo, so-
lito alacrius ac ferventiùs animum
divinis imbuere conor. Dein vultu,
ore, manibùsque lotis, collectâ men-
te, magnòque fruendi Christi desi-
derio flagrans, ad templum profici-
scor. Ibi animum confessione perpur-
go. Tum rei sacræ attentè ac piè
inter sum.

1. *Quid verò deinde, per Sacrificiis
tempus, animo agitas ?*

R. Quinquies, diversis Missæ
temporibus, meipsum excito. Vide-
licet dum Sacrum inchoat Sacerdos,
dum Evangelium legit, dum Sera-

phicum Trifagion incinit, dum Precationem Dominicam pronunciat, denique dum sub finem, populi ceterum missum faciens, ei propitiara Triadem precatur. Sub ea quinque tempora, quanto possum religionis sensu, hæc verba fundo: Domine I E S U, huc me contuli, ut de pectore intimo recondam: ut per te vivam & propter te: utque aeternum in me maneat, ego in te. Tu vero, amantissime Pastor, votum hoc atque optatum meum gratum habe, juva, adimple.

I. Cum Sancta Hostia, & deinceps Sanctus Calix, à circumfusa & venerabunda plebe adorandi, attolluntur à Sacrificante; qua formula Christum venerabere?

R. His verbis quinquies, quasi ad quina Christi Vulnera honoranda, omni animi contentione prolatis: Domine I E S U, qui metam indignum tantopere amasti usque ad mortem, mortem autem Crucis: in omni vita, & in morte mea, esto mihi I E S U S.

I. Reliquo rei sacra decursu, quomodo

modo
R.
meæ
ex co
trem
giqu
Salu
subju
fac, a
cent
I.
calest
Largu
genua
Chrij
R.
vultu
statil
illa v
gno o
Dom
Dom
Dom
I.
se ad
R.

modo mentem divinis rebus occupabis?

R. Ternas quaternasve Coronæ
meæ Marianæ decades pervolvam
ex commodo, quibus optimam Ma-
trem ac Patronam mihi magis ma-
gisque demerear. Verùm ad singulas
Salutationes Angelicas, verba illa
subjungam: *Dignissima Dei Mater,*
fac, obsecro, ut Filium tuum dignè de-
centerque suscipiam.

I. Sacro ritè perpetrato, cum ad
caeleste Convitium accedere incipiens,
surgens in loco, ubi tempore Sacrificii
genua posueras, quid dicendum putas
Christo ad te venire gestienti?

R. Procedo tacitus, modesto
vultu atque incessu, totus in expe-
ctatissimum Hospitem anhelans, &
illa verba, non linguæ motu, sed ma-
gno cordis clamore perpetuò iterans:
Domine IESU, toto corde credo in te.
Domine IESU, toto corde spero in te.
Domine IESU, toto corde amo te.

I. Quid est cavendum promoventi
se ad Sacra Mensæ repagula?

R. Hæc vitanda erunt. I. Ne ni-
mùm.

miùm festinanter accurrto : sed ali-
quantum moræ adhibeto, quâ te
ipsum ad rem tantam, piorum affe-
ctuum, fidei, admirationis, adora-
tionis, demissionis, desiderii, fidu-
ciæ, charitatis, aliorumque id genus
exercitatione adornes atque com-
ponas.

II In hoc conviviali accubitu pri-
mas ne ambito : neu cæteram tur-
bam comprimito. Sustineto pauli-
per, dum tuas tibi vices anteceden-
tium ordo cesserit : teque indignum
habeto, qui vel novissimo loco re-
cumbas.

III. Sed neque ita segnis tardusve
esto, ut Sacerdoti æternæ vitæ Pa-
nem distribuenti sis in morâ : ne-
dum ut eum jam aræ redditum tu-
unius causâ revoces : quod supersti-
tiosâ quadam & oppidò ineptâ reli-
gione, nonnullæ mulierculæ de in-
dustriâ interdum factitant.

IV. Si ad longiusculæ Mensæ can-
cellos pauci se convivæ acclinârint ;
tu cæteris te adjungito : ne ad cla-
throrum

throrum partem remotiorem, longè à reliquis, Christum ad te afferri cogas.

V. Chirothecas si fortè gestaveris, è manibus detrahito: ne modico frigore vitando, reverentiam minuas. Nihil verò attinet monere, ne nudo pectore accedas. Paucorum rusticorum ea est inficeta & agrestis infulsitas, aut etiam lascivientium molliore cultu quarumdam fœminarum inverecunda & castiganda protervia.

I. Teneo quid moneas: hæc ne fiant cautio est. Iam præcipe quid factò sit opus.

R. I. Sanctæ Mensæ linteum instragulum, suppositis manibus iunctisque sustineto, & pectori admo-
vero.

II. Aspectum huc illuc ne spargito: sed oculorum modestâ demissione propinquantis Dei verecundiam testator.

III. Caput rectum atque immotum habeto: néve illud ad prehendendam,

dendam, & quasi eripiendam a vi
 morfu è manibus Sacerdotis Ho
 stiam, repentino succussu protendit

IV. Voce ac labiis tunc ne orato
 nedum è libello aliquid sublega
 aut pectus tundas.

V. Ore diducto, quantum sat est
 linguæ acumen labello inferiori se
 persternito, quo Sacram Hostiam
 receptes.

VI. Receptam finito aliquantulum
 per oris salivâ macerari & immade
 scere, ne palato impacta diutius a
 tenaciùs adhærescat. Tum eam in
 stomachum trajicito; nullâ vultus
 distortionem, nullâ depravationem oris,
 nullo capitis flexu, mimicum quere
 dam & simulatum glutiendi consue
 tum indicante.

VII. Hæc dum fiunt, succeden
 tem tecti tui hospitio Christum sic
 tertio alloquitor, tacitâ cordis vo
 ce, non oris expressâ: *I E S U, vera
 vita mea, & omne mihi experien
 dum Bonum: per oratorem advenisti
 mea me te super omnia stitenti.*

L. Salm

*I. Sumto Venerabili Sacramento,
quid postmodò faciendum?*

*R. Hauri è paterà, quæ ad os pro-
luendum offeretur, tantillum, si lu-
bet. Dein placidè confurgito, & è
cancellis abito, ut successuris locum
præbeas: néve ibi resistito, quorun-
dam inurbano more, qui aliis in-
commodare non dubitant, modò
ut commodent sibi.*

*I. Intereà dum te ab augustissima
Mensa ad alium templi locum recipis,
quid existimas cogitatione animoque
versandum?*

*R. Manu pectori applicitâ, quasi
celesti hoc malagma ægro cordi ap-
primens, ibo hæc identidem latenti
Medico seu Medicamento insusur-
rans: Mi IESU, per quidquid es, amolâ-
re ex corde meo, quidquid displicet tuo.*

*I. Nunc te protinus è templo prori-
pies, ac domum redibis?*

*R. Ne siverint Superi, ut tam
ineptè & ingraterè me gerant. Persta-
bo in æde sacrâ, & horæ quadran-
tem, quod minimum sit, gratiis
agendis*

agendis, fruendóque optimi Domini consortio, impendam.

I. Istuc ipsum, amabo, tu mihi distinctius ac fusius ediffere, qua ratione pretiosam illam dulcemque mram transigas?

R. Professus me gratis pro tanti beneficii magnitudine persolvendis prorsus imparem, Deiparam vehementer obtestabor, ut id officii adversus Filium meo nomine fungatur. Quamobrem illam ternâ Coronæ seu Rosarii Decade consalutabo. In primâ quidem rogabo, ut dignas grates Filio verbis meis agat. In secundâ, me ut illi vicissim offerat in donum æternum. In tertiâ, mihi ut ab eodem primarium effectum Sacramenti hujus impetret: stabilem, scilicet, perseverantiam in divinâ amicitia & charitate. Quas comprecationes, rhythmicis versiculis ad memoriæ subsidium illigatas, ita pronuntiabo.

In primâ Decade, post quodlibet
Ave Maria, hæc subjiciam:

Mater Dei dignissima,

Et Filio gratissima:

Pro tanto beneficio

Grates repende Filio.

In alterâ Decade:

Mater ejus Sanctissima,

Qui pro me fuit victima:

Offer nos ante Filium,

In iuge sacrificium.

In tertiâ Decade:

O Virgo-Mater unica:

Tu pro me Nato supplica,

Ut Nutrimento gratia

Alar ad vitam gloria.

Postea recitabo ex libello preces
aliquas divino colloquio post sum-
tam Eucharistiam accommodatas.

Si qua sit eo die, in templo, Pon-
tificiæ veniæ proposita largitio; ad
eam consequendam, Deo commen-
dabo quod illa commendandum
præcipit.

Meminero etiam apud Deum,
communis boni Sanctæ Matris Ec-
clesiæ,

clesiæ, parentum, propinquorum, amicorum, magistrorum, bene de me meritorum; seu superstites fuerint, seu vitâ functi.

I. Estne aliquid quo abstinere debeant Divino Pane refecti?

R. Hæc pauca. Ne paulò post, valido screatu, pituitam è penitis faucibus adducunto.

II. Ne nisi post mediam horam, si commodè fieri possit, cibum sumunto.

III. Ne se statim hilarioribus jocis ludisve danto.

I. At verò illius candida beataque lucis reliquo tempore, quid pietatis usurpandum?

R. Solito religiosius megeram, ac vespertino Psalmorum cantui, sacre concioni, & Sanctissimi Sacramenti publicæ adorationi, ferotinisque Laudibus adesse conabor. Severius item quàm aliis diebus, ab malè feriatâ ignaviâ, verbis otiosis, omnique morum solutiore licentiâ temperabo.

I. Licet

1. Licebitne illo die consuetis opificiis, atque artibus mechanicis assiduus operari dare?

R. Licebit omnino, si profestus ille dies fuerit. Pietas enim maleficium prohibet, non laboris industriam. Quapropter opus faciam in eius conspectu & societate, cui uni posthac vivere decrevi.

1. Secutura vita decursu, quomodo tantum beneficii memorem ostendes?

R. Duo illa egregie studebo. Alterum, ut dignam hoc caelesti alimento vitam exigam. Alterum, ut lubenti animo ac probe praeculco, ad easdem Sanctas Epulas, stans temporibus, alacriter revolem.

1. Quid tandem vocas vitam Divina ista Dape non indignam?

R. Nempe Christianae professioni congruentem. Quocirca enitar, Deum reverear, timentam amem; ut ut peccatum, tanquam summum malum, praeter omni malo perhorrescam; ut Deiparam MARIAM singulari cultu venerer, & in omnibus

bus

bus ærumnis ac periculis custodem
 mihi & præfidem adsciscam: ut ma-
 nè, & sub noctem ante somnum,
 consuetis precibus, Deum propi-
 tiem: ut quotidie ædi ac rei sacra-
 me religiosè sistam: ut à pravīs con-
 sortiis, quasi à pestilenti lue, refu-
 giam: ut parentibus & moderato-
 ribus facilem me & obnoxium præ-
 beam: ut corpus animūque pu-
 dentissimæ castimonie legibus coer-
 ceam: ut nemini fraudem feram,
 ejusve incolumitati, fortunis, existi-
 mationi noxam injustam creem:
 postremò, ut quo conscientie statu
 opto mori ac judicari, in eodem se-
 dulò constantèrque vivam.

L I T A N I A E

de Venerabili Sacramento.

Serenissimi Guillelmi Noricorum
 Ducis rogatu, Romæ, circiter sa-
 culi hujus initium, approbata.

Vsui erunt, vel ante, vel post
 sumtam Eucharistiam: vel
 tempore

tempore divini Missæ Sacri-
ficii: vel quoties Augu^ttissi-
mum Sacramentum ado-
randum invisitur.

*Eo maximè consilio recitanda,
ut obtineatur à Christo sancta
vita sanctus finis, qui est præci-
pius Panis hujus Cœlestis effe-
ctus. Itaque dum dices, miserere
nobis; intellige illa: in vitâ, &
in morte, miserere nobis.*

Kyrle eleison.

Christe eleison.

Kyrle eleison.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de cœlis Deus, miserere nobis.

Fili Redemptor mundi Deus, misere-
re nobis.

Spiritus sancte Deus, miserere nobis.

Sancta Trinitas unus Deus, miserere
nobis.

Panis

Panis vitæ de cælo descendens,
 Caro Christi pro mundi vitâ,
 Deus absconditus & Salvator,
 In charitate perpetuâ nos dili-
 gens,
 Cujus conversatio non habet
 amaritudinem,
 In cuius amicitia est delectatio
 bona,
 Panis pinguis & delitiæ Re-
 gum,
 Mensa purissima,
 Cujus convictus habet lætitiâ
 & gaudium,
 Angelorum esca,
 Panis vivus nos confortans,
 Potus verus nos lætificans,
 Dulcedo magna timentibus
 Dominum,
 Cujus Spiritus super mel dul-
 cis,
 Cujus hæreditas super mel &
 favum,
 Frumentum electorum,
 Vinum germinans virgines,
 Manna absconditum,

In

miserere nobis.

D
 In quo
 turis
 In quo
 itat
 Memor
 Panis su
 Verbu
 Habita
 Agnus
 Hostia
 dict
 Cælest
 cau
 Mem
 am
 Donu
 ple
 Vera
 no
 Divin
 i bar
 Cibr
 Dula
 ab
 te
 Vipo

In quo omnis spes vitæ & vir-
tutis,

In quo omnis gratia vitæ & ve-
ritatis,

Memoria mirabilium Dei,

Panis supersubstantialis,

Verbum caro factum,

Habitans in nobis,

Agnus absque maculâ,

Hostia sancta & Calix benedi-
dictionis,

Cæleste antidotum, quo à pec-
catis præservamur,

Memoriale præcipuum divini
amoris,

Donum transcendens omnium
plenitudinem,

Vera propitiatio pro peccatis
nostris,

Divinæ affluentia largitatis,

Pharmacum immortalitatis,

Cibus & conviva,

Dulcissimum convivium, cui
assistunt Angeli ministran-
tes,

Vinculum charitatis,

miserere nobis,

Offerens

Offerens & oblatio,
 Spiritualis dulcedo in proprio
 fonte degustata,
 Refectio animarum sanctarum,
 Viaticum in Domino morien-
 tium,
 Pignus futuræ gloriæ,
 Propitius esto, parce nobis Domine,
 Propitius esto, exaudi nos Domine,
 Ab indignâ Corporis & sangui-
 nis tui susceptione,
 A concupiscentiâ carnis,
 A concupiscentiâ oculorum,
 A superbiâ vitæ,
 Ab omni peccandi occasione,
 Per desiderium illud, quo hoc
 Pascha cum discipulis man-
 ducare desiderasti,
 Per summam humilitatem,
 quâ discipulorum pedes la-
 visti,
 Per ardentissimam charitatem,
 quâ hoc divinum Sacramen-
 tum instituisti,
 Per Sanguinem tuum pretio-
 sum, quem nobis in Altari
 reliquisti, Per)

DE
 Perquin
 peris la
 suscep
 Peccatore
 Venobis f
 vorion
 cramer
 gneris,
 Ut ad fre
 per ver
 nem n
 rogan
 Ut nos a
 cordi
 Te ro
 Ut sanct
 tiofo
 impe
 Ut in h
 stivie
 nire
 Fili Dei
 Agnus
 pare
 Agnus
 exau

Per quinque Vulnera hujus tui Cor-
poris sacratissimi, quæ pro nobis
suscepisti, libera nos Domine.

Peccatores, Te rogamus audi nos.

Ut nobis fidem, reverentiam & de-
votionem hujus admirabilis Sa-
cramenti augere & conservare di-
gneris, Te rogamus audi nos.

Ut ad frequentem usum Eucharistiæ
per veram peccatorum confessio-
nem nos perducere digneris, Te
rogamus audi nos.

Ut nos ab omni hæresi, perfidiâ, &
cordis cæcitate liberare digneris,
Te rogamus audi nos.

Ut sanctissimi hujus Sacramenti pre-
ciosos & caelestes fructus nobis
impertiri digneris, Te rogamus.

Ut in horâ mortis nostræ hoc cele-
stiviatico nos confortare & mu-
nire digneris, Te rogamus.

Fili Dei, Te rogamus audi nos.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
pæce nobis Domine.

Agnus Dei qui tollis peccata mundi,
exaudi nos Domine.

Agnus

Agnus Dei qui tollis peccata mundi
miserere nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster.

ψ. Memoriam fecit mirabilium factu-
rum misericors & miseratus
Dominus.

℞. Escam dedit timentibus se.

ψ. Panem de celo præstitisti nobis
Domine.

℞. Omne delectamentum in se habentem.

ψ. Ex altari tuo, Domine, Christum
sumimus.

℞. In quem cor & caro nostra exultant.

ψ. Domine exaudi orationem
meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

Oremus

Oremus.

Domine Iesu Christe, Fili Dei
vivi, qui ex voluntate Patris,
cooperante Spiritu sancto, per mor-
tem tuam mundum vivificasti, libe-
ra nos per tremendum Corporis &
Sanguinis tui Sacramentum, ab
omnibus iniquitatibus nostris, &
universis malis, & fac nos tuis in-
habere mandatis, & à te nunquam
separari permittas.

Prospiciare, Domine, supplicatio-
nibus nostris, & animarum no-
strarum medere languoribus, ut re-
missione perceptâ, in tuâ semper
benedictione lætemur.

Deus, qui nobis sub Sacramento
mirabili Passionis tuæ memo-
riam reliquisti, tribue, quæsumus,
ita nos Corporis & Sanguinis tui
sacra Mysteria venerari, ut redem-
tionis tuæ fructum in nobis jugiter
sentiamus.

Deus, qui diligentibus te bona
invisibilia præparasti, infunde
cordibus nostris tui amoris affectum,
ut

ut te in omnibus & super omnia diligentes, promissiones tuas, quae omne desiderium superant, consequamur.

DEus, qui nos ad imaginem tuam Sacramentis renovas & preceptis, perfice gressus nostros in semitis tuis, & charitatis tuae donum quod fecisti à nobis sperari, per tuam clementiam efficaciter facias apprehendi. Per Dominum nostrum &c.

ψ: Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

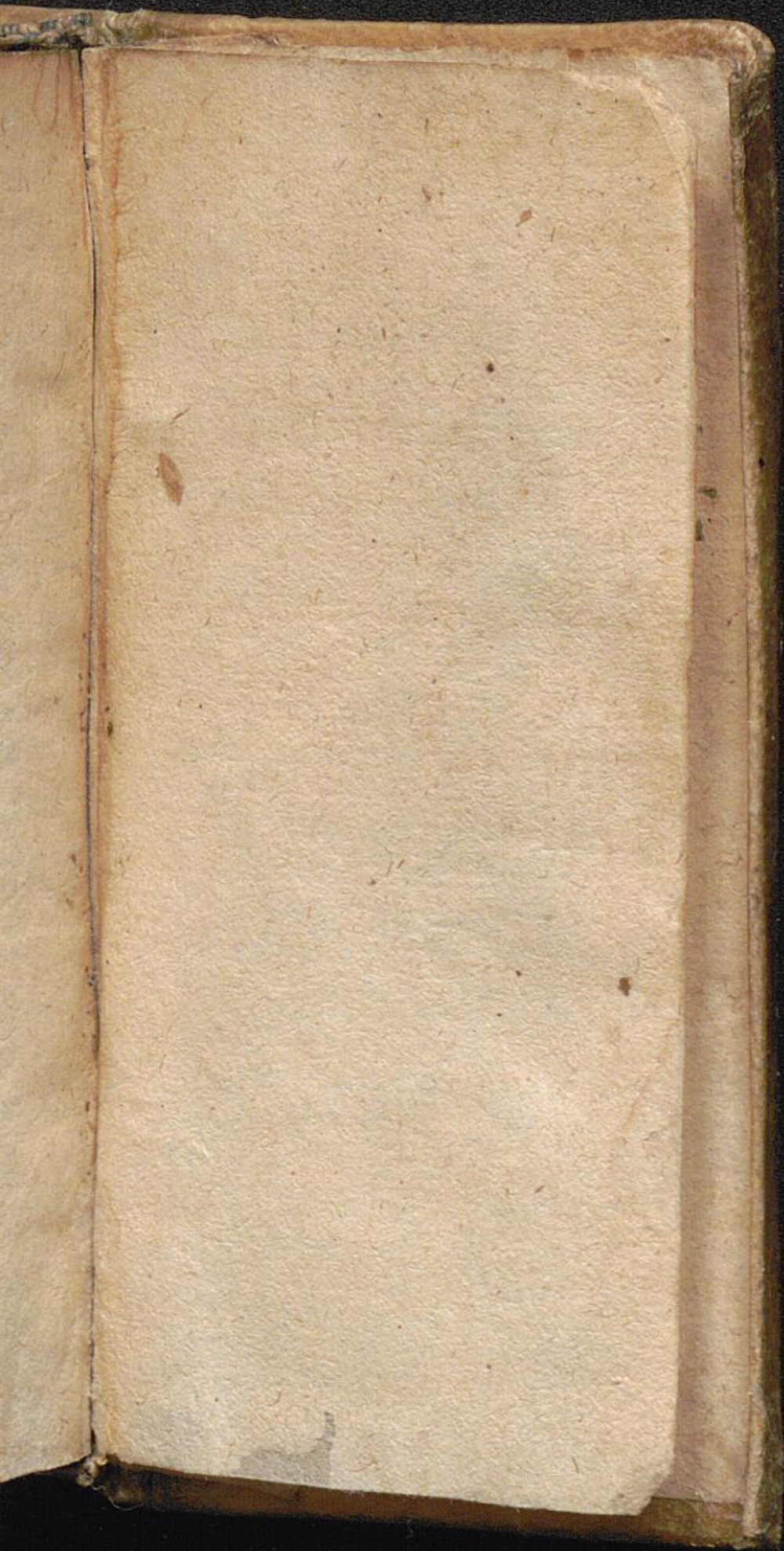
ψ. Benedicamus Domino.

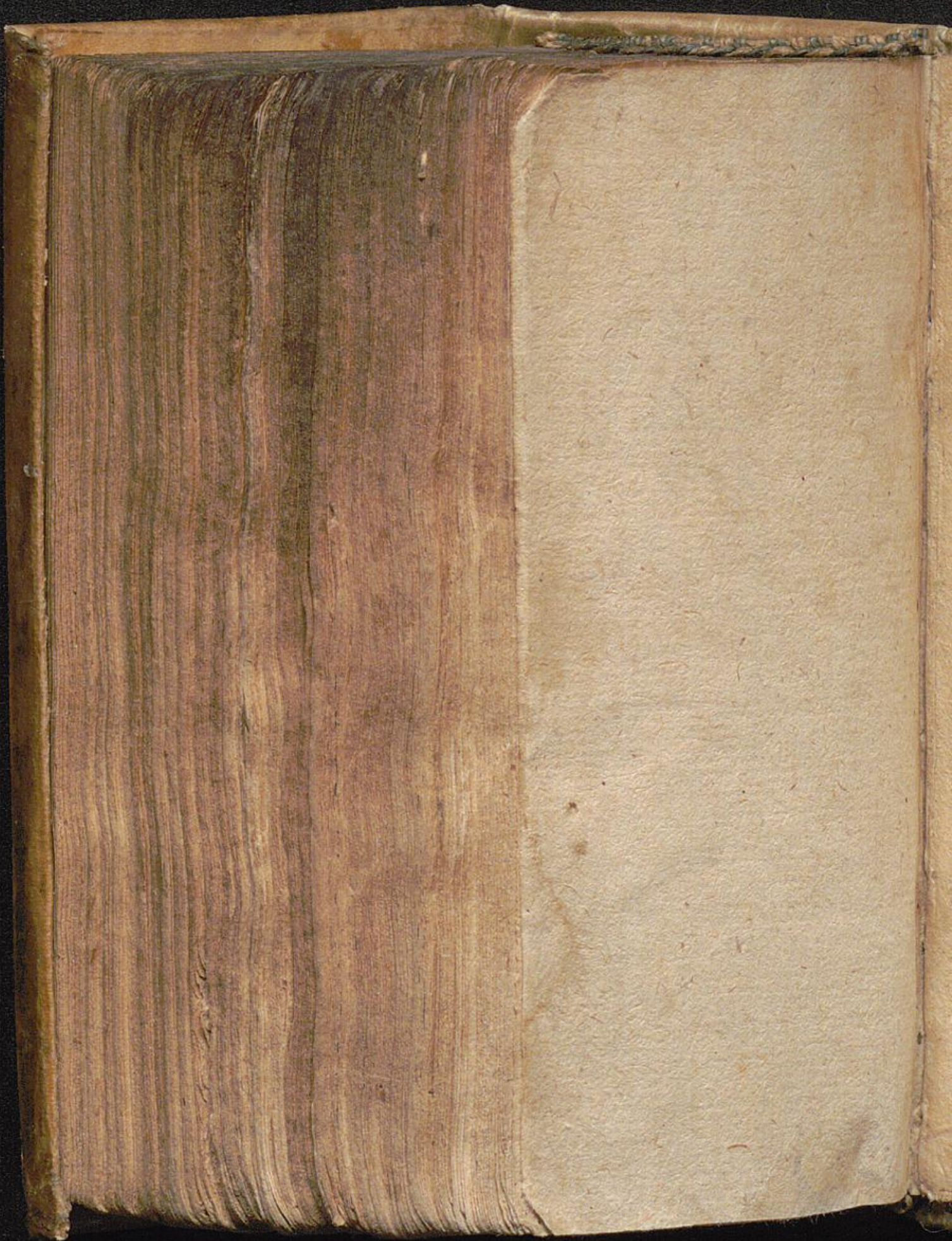
R. DEO gratias.

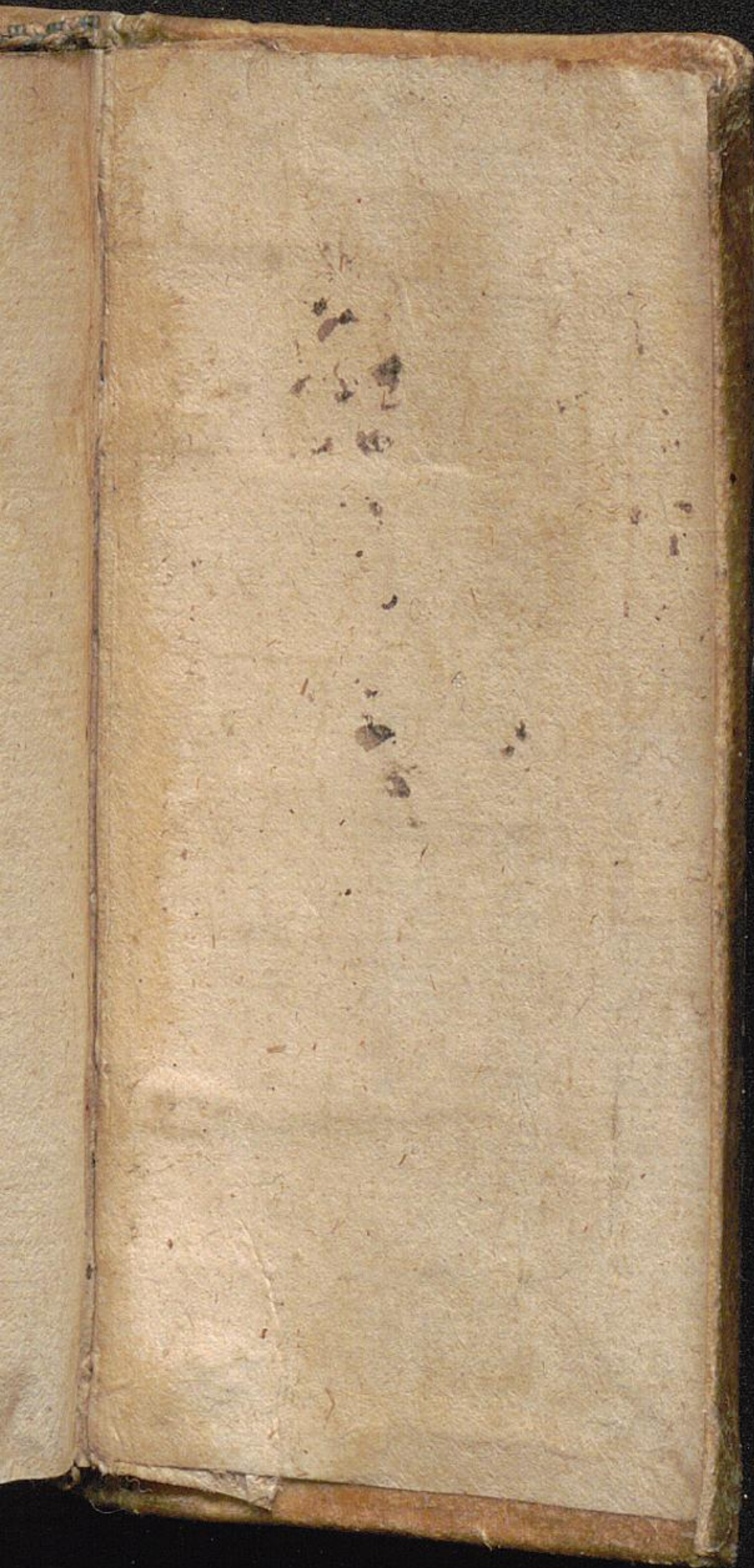
ψ. Et fidelium animæ per misericordiam DEI requiescant in pace.

R. AMEN.

F I N I S.









Th
3244